

Norman Hallilla on tiukka periaate:

Faktat - ja vain faktat - kelpaavat jalostuspäätösten pohjaksi, jos kasvattaja haluaa onnistua!

Kanadalainen Pedigree Guru ja Pedigree Matching –sivustojen luoja Norman Hall piipahti Suomessa toukokuun lopussa. Istuimme Veikkolan kartanon lasiverannalla Vihdissä, josta avautuu huikea näköala Hiidenvedelle. Lempeässä alkukesän illassa keskustelu lainehti välillä reippaastikin, kun Hall ja isäntämme Henrikki Halme heiluttelivat sanan säilää. Molemmilla on vahvat mielipiteet ja niille runsaat perustelut. Niinpä argumentit sinkoilivat, kun herrat väittelivät sukusiitoksen ongelmista tai Muscle Massin ja sen täysveljen Muscle Massiven paremmuudesta.

Norman Hall kritisoi voimakkaasti kasvattajien tapaa spekuloida oriiden ominaisuuksilla. Kommentteina muun muassa: Valmentaja kertoi, että vaikka se voitti Hambon, sillä oli vaikeuksia... Tai, että vaikka se ei voittanutkaan, se olisi pystynyt voittoon, jos... Ja erilaisia mielipiteitä käytetään perusteina sille, minkälaisille tammoille ori sopisi parhaiten.

Hall totesi yksikantaan, että onnistuminen jalostuksessa perustuu vain tosiasioihin, ei mielipiteisiin. Siitosoriiden profiili selviää niiden ensimmäisen ikäluokan tuloksista. Ja se on lopullinen. Profiili perustuu täysin sukujen yhteensopiavuuteen, eikä huomioi lainkaan oriiden tai tammojen persoonallisia piirteitä, jotka ovat ihmisten mielipiteitä. Useimmiten vielä muiden kuin kasvattajan omia mielipiteitä!

Perinnöllisyyden pohjalta kasvattajalla pitäisi olla 25 prosentin mahdollisuus saada menestyvä varsa. Käytännössä koko maailman tasolla vain 5 prosenttia hevosista elättää itsensä. Hall näkee, että varsan menestys riippuu sen sukutaulusta. Siksi orivalinta on kasvattajan tärkein päätös. Se ei saa perustua arvailulle tai huhupuheille.

Kasvattajan pitäisi ainakin tietää, sopiiko hänen tamman sa oriin menestyneiden jälkeläisten profiiliin. Jos oriita käytetään

sille sopimattomille tammoille (tai päinvastoin), tulosta ei tule. Monet seuraavat valinnoissaan valtavirtaa tai tekevät päätökset taloudellisuuden tai logistiikan pohjalta, eikä tulosta tule.

Hall kehottaa kasvattajia ottamaan esille tilastot, tutkimaan parhaat varsat ja niiden taustat. Hänen mielestään hyvän tuloksen tuo useimmiten ori, jolla on erisukuinen isälinja ja emän puolella samaa isälinjaa kuin astutettavalla tamalla. Periaate toimii kaikilla ravuriroduilla (ja erinomaisesti myös ratsuhevosroduilla! toim.huom.) ympäri maailman.

Loistoesimerkkejä ovat Elitloppet-voittaja Nahar ja suomalaisväreissä kilpaileva 3-vuotias huipputamma Massive Babe. Ranskalaisen oriin ja amerikkalaissukuisen tamman jälkeläisellä Cocktail Jetillä on itsellään emän puolella Super Bowl ja Speedy Crown. Sen poika Love You on siis isälinjaltaan erisukuinen ja osoittautunut erittäin onnistuneeksi yhdistettäessä tammoihin, joihin on linjattu sekä Super Bowl että Speedy Crown.

Massive Babe on myös isän puolelta erisukuinen, kun sillä Valley Victoryn isälinja yhdistyy Andover Hallin tyttäreeseen, jonka emälinjalla on Noble Victory. Se on linjattu Arnie Almahurstiin ja Speedy Crowniin. Isä Muscle Massin emälinjalla

ovat oriit Pine Chip (Arnie Almahurstin linja) ja Valley Victory (Speedy Crownin linja). Ensimmäisen ikäluokan kanadalaisella tähdellä Muscle Magicilla on aivan samanlaiset yhdistelmät. Norman Hall kertoi hämmästyneensä huomattessaan, että nämä kaksi olivat ainoat Muscle Massin varsat Andover, Conway tai Angus Hallin tyttäristä. Sellaisia tammoja kun pitäisi olla lähes jokaisen kasvattajan tallissa.

Tuleeko Hambo-voittajista siitosmatadoreja?

2000-luvun aikana Amerikassa on kilpaillut monta poikkeuksellisen lahjakasta ja kovaa hevosta, joille kasattiin suuret odotukset siitoksessa. Sarja alkoi Scarlet Knightista, joka on lunastanut odotukset korkojen kanssa Ruotsissa. Windsongs Legacy kuoli jo kahden ikäluokan jälkeen. Glidemasteria ja Donato Hanoveria on kritisoitu siitosavauksesta. Radoilla ylivoimaiset Deweycheatumnhowe ja Muscle Hill antavat ensimmäisiä näyttöjään.

Glidemasterin kohdalla tilanne on yhtenevä Muscle Massin kanssa. Isälinjalla Valley Victory ja emän puolella Arnie Almahurst ja Speedy Crown. Eipä ihme, että sen pitkällä marginaalilla paras jälkeläinen Maven on erisukuisesta isästä, ja emä on linjattu Arnie Almahurstiin ja Speedy Crowniin.

– Glidemasterin huono siitosavaus ei ole oriin, vaan kasvattajien vika, tärytti Hall.

Muscle Hillin kohdalla Hall ennakoi, että parhaiten sille sopivat tammät, joilla on isälinjalla Super Bowl ja lisäksi Speedy Crown kerrattuna. Sellainen yksilö on Hill I Am, jolla on jo kolme peräkkäistä ykköstä. Voi!ä, kirjoittaa Hall blogissaan, jota kannattaa seurata.

Norman Hall huomautti meille, että eurooppalaiset hevoskasvattajat ovat fiksoituneet sukusiitoksen välttämiseen. Kuitenkin kaikessa eläinjalostuksessa on tosiasia, että sukusiitos on tarpeen, jos rotuihin halutaan juurruttaa joku pysyvä ominaisuus. Yksi sellainen on jälkeläisten tasalaatuisuus. Eri sukuisilla vaihtelu yksilöiden välillä on suurta. Hall näytti, kuinka ranskalaisten huippuevosten kuten Jag de Bellouetin ja Offshore Dreamin emät on sukusiitetty ”aivan Amerikan malliin”.

Ja Hall vakuutti, että nämä hänen esimerkinsä eivät ole hänen mielipiteitään, vaan tilastoihin perustuvia faktoja. Mikä opettavainen ilta!

Mammu Mahlamäki

Massive Babe ja Mika Forss Elitloppetissa 2013. Kuva: Hippos / Kanal75 Lars Jakobsson

